ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

മഹർഷി വേദവ്യാസപ്രണീതം ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ തൃതീയസ്കന്ധേ സപ്തമോഽധ്യായഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ

ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ

ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ

ഓം നമോ ഭഗവതേ വാസുദേവായ

ശ്രീമദ്ഭാഗവതമഹാപുരാണം

॥ തൃതീയസ്കന്ധേ സപ്തമോഽധ്യായഃ ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
ഏവം ബ്രുവാണം മൈത്രേയം ദ്വൈപായനസുതോ ബുധഃ।
പ്രീണയന്നിവ ഭാരത്യാ വിദുരഃ പ്രത്യഭാഷത ॥ **1** ॥

വിദുര ഉവാച
ബ്രഹ്മൻ കഥം ഭഗവതശ്ചിൻമാത്രസ്യാവികാരിണഃ।
ലീലയാ ചാപി യുജ്യേരന്നിർഗുണസ്യ ഗുണാഃ ക്രിയാഃ ॥ **2** ॥

ക്രീഡായാമുദ്യമോഽർഭസ്യ കാമശ്ചിക്രീഡിഷാൻയതഃ।
സ്വതസ്തൃപ്തസ്യ ച കഥം നിവൃത്തസ്യ സദാൻയതഃ ॥ **3** ॥

അസ്രാക്ഷീദ്ഭഗവാൻ വിശ്വം ഗുണമയ്യാഽഽത്മമായയാ।
തയാ സംസ്ഥാപയത്യേതദ്ഭൂയഃ പ്രത്യപിധാസ്യതി ॥ **4** ॥

ദേശതഃ കാലതോ യോഽസാവവസ്ഥാതഃ സ്വതോഽൻയതഃ।
അവിലുപ്താവബോധാത്മാ സ യുജ്യേതാജയാ കഥം ॥ **5** ॥

ഭഗവാനേക ഏവൈഷ സർവക്ഷേത്രേഷ്വവസ്ഥിതഃ।
അമുഷ്യ ദുർഭഗത്വം വാ ക്ലേശോ വാ കർമഭിഃ കുതഃ ॥ **6** ॥

ഏതസ്മിൻമേ മനോ വിദ്വൻ ഖിദ്യതേഽജ്ഞാനസങ്കടേ।
തന്നഃ പരാണുദ വിഭോ കശ്മലം മാനസം മഹത് ॥ **7** ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
സ ഇത്ഥം ചോദിതഃ ക്ഷത്ത്രാ തത്ത്വജിജ്ഞാസുനാ മുനിഃ।
പ്രത്യാഹ ഭഗവച്ചിത്തഃ സ്മയന്നിവ ഗതസ്മയഃ ॥ **8** ॥

മൈത്രേയ ഉവാച
സേയം ഭഗവതോ മായാ യന്നയേന വിരുധ്യതേ।
ഈശ്വരസ്യ വിമുക്തസ്യ കാർപണ്യമുത ബന്ധനം ॥ **9** ॥

യദർഥേന വിനാമുഷ്യ പുംസ ആത്മവിപർയയഃ।
പ്രതീയത ഉപദ്രഷ്ടുഃ സ്വശിരശ്ഛേദനാദികഃ ॥ **10** ॥

യഥാ ജലേ ചന്ദ്രമസഃ കമ്പാദിസ്തത്കൃതോ ഗുണഃ।
ദൃശ്യതേഽസന്നപി ദ്രഷ്ടുരാത്മനോഽനാത്മനോ ഗുണഃ ॥ **11** ॥

സ വൈ നിവൃത്തിധർമേണ വാസുദേവാനുകമ്പയാ।
ഭഗവദ്ഭക്തിയോഗേന തിരോധത്തേ ശനൈരിഹ ॥ **12** ॥

യദേന്ദ്രിയോപരാമോഽഥ ദ്രഷ്ട്രാത്മനി പരേ ഹരൗ।
വിലീയന്തേ തദാ ക്ലേശാഃ സംസുപ്തസ്യേവ കൃത്സ്നശഃ ॥ **13** ॥

അശേഷസങ്ക്ലേശശമം വിധത്തേ
ഗുണാനുവാദശ്രവണം മുരാരേഃ।
കുതഃ പുനസ്തച്ചരണാരവിന്ദ -
പരാഗസേവാരതിരാത്മലബ്ധാ ॥ **14** ॥

വിദുര ഉവാച
സംഛിന്നഃ സംശയോ മഹ്യം തവ സൂക്താസിനാ വിഭോ।
ഉഭയത്രാപി ഭഗവൻമനോ മേ സമ്പ്രധാവതി ॥ **15** ॥

സാധ്വേതദ് വ്യാഹൃതം വിദ്വന്നാത്മമായായനം ഹരേഃ।
ആഭാത്യപാർഥം നിർമൂലം വിശ്വമൂലം ന യദ്ബഹിഃ ॥ **16** ॥

യശ്ച മൂഢതമോ ലോകേ യശ്ച ബുദ്ധേഃ പരം ഗതഃ।
താവുഭൗ സുഖമേധേതേ ക്ലിശ്യത്യന്തരിതോ ജനഃ ॥ **17** ॥

അർഥാഭാവം വിനിശ്ചിത്യ പ്രതീതസ്യാപി നാത്മനഃ।
താം ചാപി യുഷ്മച്ചരണസേവയാഹം പരാണുദേ ॥ **18** ॥

യത്സേവയാ ഭഗവതഃ കൂടസ്ഥസ്യ മധുദ്വിഷഃ।
രതിരാസോ ഭവേത്തീവ്രഃ പാദയോർവ്യസനാർദനഃ ॥ **19** ॥

ദുരാപാ ഹ്യൽപതപസഃ സേവാ വൈകുംഠവർത്മസു।
യത്രോപഗീയതേ നിത്യം ദേവദേവോ ജനാർദനഃ ॥ **20** ॥

സൃഷ്ട്വാഗ്രേ മഹദാദീനി സവികാരാൺയനുക്രമാത്।
തേഭ്യോ വിരാജമുദ്ധൃത്യ തമനു പ്രാവിശദ്വിഭുഃ ॥ **21** ॥

യമാഹുരാദ്യം പുരുഷം സഹസ്രാംഘ്ര്യൂരുബാഹുകം।
യത്ര വിശ്വ ഇമേ ലോകാഃ സവികാസം സമാസതേ ॥ **22** ॥

യസ്മിൻ ദശവിധഃ പ്രാണഃ സേന്ദ്രിയാർഥേന്ദ്രിയസ്ത്രിവൃത്।
ത്വയേരിതോ യതോ വർണാസ്തദ്വിഭൂതീർവദസ്വ നഃ ॥ **23** ॥

യത്র പുത്രൈശ്ച പൗത്രൈശ്ച നപ്തൃഭിഃ സഹ ഗോത്രജൈഃ।
പ്രജാ വിചിത്രാകൃതയ ആസൻ യാഭിരിദം തതം ॥ **24** ॥

പ്രജാപതീനാം സ പതിശ്ചക്ല്യൂപേ കാൻ പ്രജാപതീൻ।
സർഗാംശ്ചൈവാനുസർഗാംശ്ച മനൂൻമൻവന്തരാധിപാൻ ॥ **25** ॥

ഏതേഷാമപി വംശാംശ്ച വംശാനുചരിതാനി ച।
ഉപർയധശ്ച യേ ലോകാ ഭൂമേർമിത്രാത്മജാസതേ ॥ **26** ॥

തേഷാം സംസ്ഥാം പ്രമാണം ച ഭൂർലോകസ്യ ച വർണയ।
തിർയങ്മാനുഷദേവാനാം സരീസൃപപതത്രിണാം।
വദ നഃ സർഗസംവ്യൂഹം ഗാർഭസ്വേദദ്വിജോദ്ഭിദാം ॥ **27** ॥

ഗുണാവതാരൈർവിശ്വസ്യ സർഗസ്ഥിത്യപ്യയാശ്രയം।
സൃജതഃ ശ്രീനിവാസസ്യ വ്യാചക്ഷ്വാദാരവിക്രമം ॥ **28** ॥

വർണാശ്രമവിഭാഗാംശ്ച രൂപശീലസ്വഭാവതഃ।
ഋഷീണാം ജൻമകർമാദി വേദസ്യ ച വികർഷണം ॥ **29** ॥

യജ്ഞസ്യ ച വിതാനാനി യോഗസ്യ ച പഥഃ പ്രഭോ।
നൈഷ്കർമ്യസ്യ ച സാംഖ്യസ്യ തന്ത്രം വാ ഭഗവത്സ്മൃതം ॥ **30** ॥

പാഖണ്ഡപഥവൈഷമ്യം പ്രതിലോമനിവേശനം।
ജീവസ്യ ഗതയോ യാശ്ച യാവതീർഗുണകർമജാഃ ॥ **31** ॥

ധർമാർഥകാമമോക്ഷാണാം നിമിത്താൻയവിരോധതഃ।
വാർതായാ ദണ്ഡനീതേശ്ച ശ്രുതസ്യ ച വിധിം പൃഥക് ॥ **32** ॥

ശ്രാദ്ധസ്യ ച വിധിം ബ്രഹ്മൻ പിതൃണാം സർഗമേവ ച।
ഗ്രഹനക്ഷത്രതാരാണാം കാലാവയവസംസ്ഥിതിം ॥ **33** ॥

ദാനസ്യ തപസോ വാപി യച്ചേഷ്ടാപൂർതയോഃ ഫലം।
പ്രവാസസ്ഥസ്യ യോ ധർമോ യശ്ച പുംസ ഉതാപദി ॥ **34** ॥

യേന വാ ഭഗവാംസ്തുഷ്യേദ്ധർമയോനിർജനാർദനഃ।
സമ്പ്രസീദതി വാ യേഷാമേതദാഖ്യാഹി ചാനഘ ॥ **35** ॥

അനുവ്രതാനാം ശിഷ്യാണാം പുത്രാണാം ച ദ്വിജോത്തമ।
അനാപൃഷ്ടമപി ബ്രൂയുർഗുരവോ ദീനവത്സലാഃ ॥ **36** ॥

തത്ത്വാനാം ഭഗവംസ്തേഷാം കതിധാ പ്രതിസങ്ക്രമഃ।
തത്രേമം ക ഉപാസീരൻ ക ഉ സ്വിദനുശേരതേ ॥ **37** ॥

പുരുഷസ്യ ച സംസ്ഥാനം സ്വരൂപം വാ പരസ്യ ച।
ജ്ഞാനം ച നൈഗമം യത്തദ്ഗുരുശിഷ്യപ്രയോജനം ॥ **38** ॥

നിമിത്താനി ച തസ്യേഹ പ്രോക്തതാൻയനഘ സൂരിഭിഃ।
സ്വതോ ജ്ഞാനം കുതഃ പുംസാം ഭക്തിർവൈരാഗ്യമേവ വാ ॥ **39** ॥

ഏതാൻമേ പൃച്ഛതഃ പ്രശ്നാൻ ഹരേഃ കർമവിവിത്സയാ।
ബ്രൂഹി മേഽജ്ഞസ്യ മിത്രത്വാദജയാ നഷ്ടചക്ഷുഷഃ ॥ **40** ॥

സർവേ വേദാശ്ച യജ്ഞാശ്ച തപോ ദാനാനി ചാനഘ।
ജീവാഭയപ്രദാനസ്യ ന കുർവീരൻ കലാമപി ॥ **41** ॥

ശ്രീശുക ഉവാച
സ ഇത്ഥമാപൃഷ്ടപുരാണകൽപഃ
കുരുപ്രധാനേന മുനിപ്രധാനഃ।
പ്രവൃദ്ധഹർഷോ ഭഗവത്കഥായാം
സഞ്ചോദിതസ്തം പ്രഹസന്നിവാഹ ॥ **42** ॥

॥ ഇതി ശ്രീമദ്ഭാഗവതേ മഹാപുരാണേ പാരമഹംസ്യാം സംഹിതായാം
തൃതീയസ്കന്ധേ സപ്തമോഽധ്യായഃ ॥